



CYKL | FILMOWE SEKRETY
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 1-3

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Karolina Giedrys-Majkut

FILM | „SOLAN I LUDWIK – MISJA KSIĘŻYC”, reż. R. A. Sivertsen

Kolejna część opowieści o parze nietypowych przyjaciół – rezolutnej sroce Solanie Gundersenie i introwertycznym jeżu Ludwiku. Tym razem żądza przygód Solana zaprowadzi ich aż na Księżyc, gdzie wyruszą w ramach programu kosmicznego Norwegii, mającego na celu przejęcie satelity i jego zasobów. Rozpalająca ambicje i marzenia wyprawa okaże się niezwykle skomplikowanym przedsięwzięciem i to bynajmniej nie z powodów technicznych. Wszystkie zaangażowane w nią osoby będą chciały zrealizować swoje własne dążenia, mające w wielu przypadkach niewiele wspólnego ze szczytnym celem eksploracji kosmosu. Nie mówiąc już o pasażerach na gapę, których obecność zmieni tok zdarzeń. Co zyskają i co tracą uczestnicy ekspedycji? Czego się nauczą? Film dla młodszych i starszych opowiadający o tym, jak funkcjonuje dzisiejszy świat, o wyborach, jakie podejmujemy w życiu i o przyjaźni.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami tematów:

- Jak zorganizować wyprawę na Księżyc?
- Kim chcę być i co jest dla mnie ważne?
- Z przyjacielem na koniec świata
- Media – co możemy znaleźć w internecie?

Jak zorganizować wyprawę na Księżyc?

Ponieważ termin obowiązywania umowy regulującej neutralny status Księżyca się skończył, każdy z ziemskich krajów może go przejąć, wbijając weń własną flagę. Rozpoczyna się wyścig o to, kto zostanie nowym właścicielem satelity. Gdy dotychczasowi liderzy wypraw gwiazdnych ponoszą porażkę, swoje ambicje w tym względzie ogłasza rząd Norwegii. Solan, niestrudzony poszukiwacz nowych przygód, zdaje się tylko na to czekać. Namawia przyjaciela, Reodora, wynalazcę i konstruktora, do zbudowania rakiety zdolnej oderwać się od Ziemi i rozpoczyna pozyskiwanie sojuszników. Uruchamia tym lawinę zdarzeń, których zupełnie nie przewidział, a wszystko to za sprawą mniej lub bardziej ukrytych intencji nowych członków ekipy.

Każda z osób, które angażują się w plan podboju Księżyca robi to z innych pobudek. Pani burmistrz miasteczka skupia się głównie na promocji siebie i polityce, jej obecność tylko utrudnia sprawne przeprowadzenie misji. Przedstawiciel rządu dba o interesy kraju i nie zawaha się podjąć wątpliwe moralnie decyzje, by dopiąć swego. Nawet dziennikarze relacjonujący wyprawę zdają się być bardziej zainteresowani rozwojem swojej kariery, niż rzetelnym informowaniem publiczności. Zaś kropłą, która przelewa czarę jest decyzja lokalnego producenta serów, by umieścić w rakiecie swój produkt oraz jednego z pracowników. Bezpieczeństwo wyprawy, jak i życie astronautów amatorów, staje się poważnie zagrożone. Tylko cud może ich uratować.

Choć nie wszystkie niuanse związane z tym tematem będą dla młodszych widzów zrozumiałe, nic nie stoi na przeszkodzie, by ukazane we współczesnym kontekście społeczno-politycznym dylematy wynieść na bardziej ogólny poziom i zainicjować rozmowę o tym, jakie zachowania sprzyjają, a jakie szkodzą realizacji ważkich przedsięwzięć. Postacie, których postępowanie budzi zastrzeżenia, kierują się samolubnymi pobudkami i są bezwzględne, czasem wręcz bezmyślne w dopinaniu swego. Co ciekawe takie podejście obecne jest także w relacjach pomiędzy całymi państwami – czyż decyzja o zagarnięciu zasobów Księżyca przez jeden kraj nie jest przejawem egoizmu? Na szczęście, twórcy filmu pokazują, że inna postawa jest możliwa i optymalna. Reprezentują ją protagoniści: Solan, Ludwik i Reodor, dla których wyprawa na Księżyc to przede wszystkim szansa na nowe doświadczenie i rozwój wiedzy. Pod ich wpływem inne postacie w filmie zdobywają szerszą perspektywę i decydują się działać na rzecz innych. To bardzo krzepiący przekaz, do którego warto nawiązać w rozmowie po filmie.

Pytania: Jak to się dzieje, że Norwegia postanawia uruchomić własny program kosmiczny? Co jest niezbędne by przeprowadzić taką wyprawę? Dlaczego Solan chce do niej dołączyć? Jakie są intencje innych osób? Jakie są cele pani burmistrz? Czy jej obecność pomaga zrealizować misję? Kto najbardziej przyczynia się do realizacji misji kosmicznej? Kto przeszkadza ją zrealizować? Do kogo Waszym zdaniem powinien należeć Księżyc?

Kim chce być i co jest dla mnie ważne?

Rozmowa o wartościach w grupie wiekowej, która jeszcze nie wkroczyła w fazę rozwoju myślenia abstrakcyjnego może być trudna, tym bardziej warto skorzystać z okazji, by omówić je na przykładzie konkretnych zachowań, konkretnych postaci. Historia o Solanie i Ludwiku obfituje w sytuacje dylematów moralnych, które wymagają od bohaterów odwołania się do tego, w co wierzą. Te dylematy łatwiej zrozumieć, gdy różne postawy zostają jasno wyeksponowane, a czasem także ze sobą skontrastowane, tak jak to jest w tym przypadku. Bezinteresowność versus wyrachowanie, żądza sławy versus społeczne wycofanie, ciekawość naukowa versus chęć wzbogacenia się, wzmacnianie siebie versus wzmacnianie innych, itp. Poszczególne wątki dostarczą pretekstu do ciekawych rozmów na temat tego, co popycha nas do działania i jakie konsekwencje mogą nieść ze sobą poszczególne postawy. Uważne zajęcie się takimi pytaniami, jak te o koszt i zyski postępowania każdej z postaci, może pomóc rozwijać u młodszych odbiorców świadomość tego, co dla nich jest ważne i jakie może być znaczenie ich wyborów. Warto tę rozmowę przeprowadzić w atmosferze akceptacji i otwartości, tak by nie stłamsić siły oddziaływania przekazu filmu nadmiernym moralizowaniem.

Pytania: Na czym polegają różnice w zachowaniu bohaterów filmu? Na przykład, jak zachowuje się pani burmistrz? Jak zachowuje się lokalny dziennikarz? A jak zachowuje się Reodor? Czy widzicie różnice w ich podejściu do wyprawy na Księżyc? Co jest najważniejsze w wyprawie na Księżyc dla Solana? Czy zmienia zdanie po dotarciu na miejsce? Kto sprawia, że zmienia zdanie? Jak jest podejście Ludwika do Księżyca? A jakie jest podejście Vigfusa? Jak myślicie, dlaczego zmienia zdanie? Który z bohaterów wydaje się Wam najbliższy i dlaczego?

Z przyjacielem na koniec świata

Solan i Ludwik to para zupełnie nieprawdopodobnych przyjaciół, których z pozoru niewiele ze sobą łączy. Przedsiębiorczy i pewny siebie ptaszek zdaje się znacznie lepiej radzić sobie z rzeczywistością, niż jego zalękniony przyjaciel jeź, zdają się też mieć zupełnie inne potrzeby. Pomimo tych różnic, łączy ich silna więź, którą oboje pielęgnują. Jak się okaże, będzie ona nieocenionym zasobem nawet w tak odległym miejscu, jak kosmos. To właśnie przyjaźń uratuje życie Ludwikowi, a Solanowi pozwoli dostrzec inną perspektywę i ochronić Księżyc przed zniszczeniem. Jej siła zmienia też postawę innych, którzy odkrywają wartość dbania o innych i radość z posiadania podobnego oparcia w partnerze, tak jak to ma miejsce w przypadku Vigfusa. Ten pozytywny przekaz może zainspirować widzów do poszukiwania własnego przyjaciela i inwestowania wysiłku w osobiste relacje.

Pytania: Co łączy Solana i Ludwika? Jakie są między nimi podobieństwa, a jakie różnice? W jaki sposób przyjaciele o siebie dbają? Co daje im przyjaźń ze sobą? Czy przyjaźń pomaga im w przeprowadzeniu wyprawy? W jaki sposób? Co gotowi są zrobić dla przyjaźni? Dlaczego warto mieć przyjaciela? Co ma na myśli Ludwik, mówiąc do Vigfusa, że nigdy nie jest za późno na zawieranie nowych przyjaźni?

Media – co można znaleźć w internecie?

Na koniec ważny motyw związany z mediami. Pojawia się on przy wielu okazjach, pozwalając zainicjować pogłębioną rozmowę na ten temat, przekładającą się na wzrost kompetencji medialnych młodszych widzów. Już na samym początku historii pojawia się problem związany z „fake newsami”, rozpowszechnianymi przez żadnego sławy Solana. Okazują się niezwykle skuteczne, bo na ich podstawie sroce udaje się uzyskać fundusze potrzebne do wyprawy na Księżyc. Kolejne sceny tylko umacniają obraz mediów jako źródła ogromnego wpływu, ale też i miejsca, gdzie znaleźć można różne, zarówno rzetelne, jak i nierzetelne informacje. Taka ilustracja rozwinięta w trakcie rozmowy może pomóc odbiorcom w rozwijaniu w sobie krytycznego podejścia do doniesień medialnych i wzmacniać ich rozumienie dla samego mechanizmu tworzenia informacji. W dzisiejszym świecie są to kompetencje, które trudno przecenić.

Pytania: Co to znaczy „fake news”, o którym mówi Solan? Na czym polegało rozpowszechnianie fałszywych informacji w jego przypadku? Jego zafałszowany raport z testów kontrolnych rakiety okazał się bardzo skuteczny w przyciągnięciu sponsorów wyprawy – czy umiecie sobie jednak wyobrazić jakieś inne, mniej pozytywne konsekwencje rozpowszechniania fałszywych informacji? Jak zachowują się dziennikarze pokazani w filmie? Jak zdobywają swoje informacje? Co to znaczy rzetelna informacja? Czy informacje publikowane w mediach zawsze są prawdziwe? Jak możemy sprawdzić, czy informacje są prawdziwe? Np. jak można byłoby sprawdzić, czy test rakiety Solana wypadł pomyślnie i czy jest ona gotowa do lotu?

CC BY-NC-ND: uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).